

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat cu scopul ajustării cadrului legal actual (Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, Legea nr. 1104 din 06. 06. 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, Legea nr. 190 din 08.12.2003 cu privire la veterani, și Legea nr. 355-XVI din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar) la prevederile legislației în vigoare, în special cele ce au căpătat forță juridică prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.120 din 25.05.2012

I. Completările propuse la Legea nr. 1544 din 23.06.1993

Pe parcursul ultimilor ani, se atestă o tendință contagioasă de angajare în cadrul Centrului a unor colaboratori care au activat în alte ministere de forță și au vechime în serviciu, cu scopul stabilirii pensiei pe linia Centrului, la demisionare. Pentru a nu mai permite pe viitor abuzuri de acest gen și pentru a proteja politica internă a Centrului, inclusiv prin oferirea posibilității colaboratorilor Centrului de a putea concura pentru anumite funcții, fără ca acestea să fie ocupate de alți potențiali candidați din cadrul altor ministere de forță, precum și pentru a proteja banii publici necesari pentru achitarea pensiilor, s-a inclus condiția de a activa cel puțin 3 ani în cadrul Centrului pentru a beneficia de dreptul de asigurare cu pensie în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23.06.1993. Această modificare va reduce considerabil numărul de colaboratori care ar putea beneficia de pensie pe linia Centrului și ar economisi de la bugetul de stat, în trei ani, circa **4536 mii lei**.

II. Modificările propuse la Legea nr. 1104 din 06. 06. 2002

Odată cu adoptarea Legii nr.120 din 25 mai 2012 privind modificarea și completarea unor acte legislative, pe lângă schimbarea mandatului Centrului, schimbarea denumirii instituției din Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în Centrul Național Anticorupție, legea stabilește și necesitatea adoptării de către Parlament a unor prevederi ce vizează Codul de conduită a angajaților Centrului, condițiile de acordare a gradelor speciale și de conferire a categoriilor de calificare, modul de atestare a colaboratorilor, de detașare a angajaților, precum și alte prevederi impuse de legea prenotată. Obiectul de reglementare a unor astfel de prevederi se include în cel al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție nr.1104 din 06.06.2002, motiv pentru care majoritatea amendamentelor sunt pentru acest act legislativ.

Unele dintre modificări au fost dictate de necesitatea ajustării prevederilor Legii nr.1104/2002 la legislația din domeniul dreptului muncii. Legea cu privire la Centrul

Național Anticorupție conține norme care nu se mai regăsesc în legislația muncii, cum ar fi ”termen de încercare”, „zile lucrătoare” la acordarea concediului, „eliberare” din serviciu și alte norme depășite de timp. O altă categorie de modificări sunt de ordin tehnic.

Astfel, la articolul 9 din Legea prenotată, articol ce vizează atribuțiile directorului, s-a propus completarea cu atribuția ce ține de procedura de inițiere și semnare a acordurilor de cooperare cu instituțiile similare din alte state, prerogativă care la moment nu este prevăzută.

Completarea proiectului cu prevederi referitoare la perioada de probă este o necesitate impusă de Codul muncii și alte acte normative care reglementează domeniul relațiilor de muncă, mai ales că Legea 1104/2002 operează cu noțiunea de „termen de încercare”, noțiune care nu se mai regăsește în legislația din domeniu.

Art. XII pct. 27 din Legea nr.120/2012 modifică competența Guvernului cu cea a Parlamentului privind stabilirea modului de atestare a colaboratorilor Centrului, anterior reglementate prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2002 privind modul de atestare a colaboratorilor CCCEC și condițiile de corespundere a lor gradelor speciale deținute. Atestarea colaboratorilor constă în evaluarea și identificarea performanțelor profesionale ale acestora. Proiectul stabilește norme privind particularitățile de atestare a colaboratorilor.

De asemenea, au fost introduse și norme referitoare la acordarea categoriilor de calificare colaboratorilor Centrului în scopul aprecierii și stimulării perfecționării profesionale a acestora. Aceste prevederi erau stabilite doar printr-un act departamental al instituției. Luându-se în considerație importanța acestor categorii de calificare, procedura de acordare a lor, precum și practica altor instituții cu statut special, s-a decis includerea în proiect a normelor ce țin de conferirea categoriilor de calificare colaboratorilor Centrului Național Anticorupție.

Legea nr.1104/2002 nu conține norme cu referire la detașarea angajaților, din care considerent este necesar completarea acesteia cu prevederi ce ar viza procedura, condițiile de detașare precum și drepturile colaboratorului detașat.

Actualmente, pentru merite deosebite și rezultate impecabile în activitatea de zi cu zi, angajații Centrului sunt stimulați cu medalii și ordine specifice domeniului de activitate al Centrului, mențiuni care nu se regăsesc în articolul 32 și care necesită a fi completat cu prevederi în acest sens.

Articolul 34 vizează temeiul încetării serviciului în cadrul Centrului și conține noțiuni depășite de timp, noțiuni care nu se regăsesc în legislația din domeniul muncii, din care motiv au fost operate modificările de rigoare.

Anumite amendamente se impun și pentru articolul 35 din legea 1104/2002, care prevede acordarea indemnizațiilor la eliberare din serviciu în caz de pensionare, pentru limită de vârstă sau în cazul incapacității de îndeplinire a atribuțiilor constatate prin examen medical de specialitate. Pentru a restrânge cercul persoanelor care vor beneficia de aceste indemnizații, precum și în scopul protejării mijloacelor bănești alocate Centrului de la bugetul de stat în mărime **de 5160 mii lei**, s-a propus includerea unei noi condiții care constă acordarea indemnizației unice doar pentru vechimea în muncă în cadrul Centrului.

Proiectul prevede la articolul 40 din lege stabilirea expresă a dreptului categoriilor de angajați la prestațiile de asigurări sociale. Angajații beneficiază de dreptul la indemnizația de maternitate, inclusiv pentru soțiile aflate la întreținerea soților, indemnizația pentru creșterea copilului pînă la vârsta de 3 ani și a copilului bolnav, potrivit Legii nr.289-XV din 22.07.2004. De altfel și prevederile alin. (2) art.123 și alin. (1) art.124 din Codul muncii stabilește că pentru concediul de maternitate, soțiile aflate la întreținerea salariaților beneficiază de indemnizația respectivă din bugetul asigurărilor sociale. Luînd în considerație faptul că colaboratorii CNA nu sunt contribuabili, prin analogia legilor mai sus enunțate, s-a propus acordarea acestor prestații și colaboratorilor CNA.

Actualmente femeile-colaborator, pe perioada concediului pentru îngrijirea copilului pînă la atingerea vârstei de 3 ani, primesc o indemnizație de 300 lei, calculata din coeficientul de 30% din salariul de funcție, adică $1000 \text{ lei} \times 30\% = 300 \text{ lei}$. Legea nr.289/2004, însă, prevede pentru alte categorii de angajați calcularea indemnizației de 30 % din salariul mediu de 3000 lei, de exemplu, ceea ce constituie 900 lei lunar. În asemenea condiții femeile-colaborator ale Centrului sunt limitate în dreptul de a beneficia de indemnizație pentru îngrijirea copilului în raport cu alte categorii de femei care beneficiază de astfel de indemnizații. Mijloacele bănești necesare pentru acoperirea cheltuielilor legate de achitarea indemnizațiilor pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani vor fi suportate din bugetul Centrului și vor constitui circa 323,8 mii lei anual.

Particularitățile stabilirii și calculării vechimii în muncă pentru acordarea sporului la salariu și pentru stabilirea pensiei nu se regăsesc în lege, ci sunt prevăzute printr-un ordin al directorului. Pentru a nu permite careva interpretări și pentru a oferi procedurii o formă clară și legală, s-a propus completarea proiectului cu norme ce prevăd activitățile și perioadele ce se includ în vechimea în muncă. Din considerentul că aceste prevederi se aplică și în prezent, pentru completările propuse nu vor fi necesare mijloace financiare suplimentare.

O nouă prevedere introdusă în proiect constă în includerea în vechimea de muncă a colaboratorilor din cadrul subdiviziunii cu destinație specială a Centrului a perioadei de activitate cu regim de muncă deosebit, la coeficientul 1:1,5 care le va acorda dreptul de ieșire la pensie mai înainte de termen. Prevederile existente dezavantajează colaboratorii Centrului în raport cu colaboratorii din alte organe de drept cu statut similar, care realizează sarcini operative în condiții de risc. Potrivit calculelor prealabile, modificările propuse se vor răsfrînge asupra a 5 colaboratori ai Centrului care exercită activități cu destinație specială. Necesarul suplimentar va constitui circa 2016 mii lei.

Potrivit Art.XXXV alin. (9) al Legii nr. 120 din 25 mai 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, directorul Centrului Național Anticorupție, în termen de 2 luni de la numirea sa în funcție, urmează să propună Parlamentului spre aprobare, printre altele, **Codul de conduită al angajatului Centrului**. Aprobarea Codului de conduită este stabilită și ca unul din rezultatele scontate prevăzute în Strategia de consolidare instituțională a Centrului Național Anticorupție, care urmează a fi efectuată pînă în decembrie 2012.

Proiectul își propune ca obiective reglementarea conduitei etice a angajaților prin formarea și educarea personalului în spiritul legii, prevenirea abaterilor comportamentale, îmbunătățirea calității serviciului, protecția persoanelor și a angajaților Centrului și realizarea, pe această cale, a echilibrului între drepturile cetățenilor, interesele autorităților publice, drepturile și obligațiile personalului Centrului.

La elaborarea proiectului au fost luate în considerație prevederile legislației naționale și internaționale în domeniul conduitei funcționarilor publici cu statut special, precum și practica organelor de ocrotire a normelor de drept din Republica Moldova și România. În acest context, la elaborarea proiectului au fost luate în calcul prevederile Codului de conduită a persoanelor responsabile de menținerea ordinii de drept, adoptat prin Rezoluția A/RES/34/169 la Ședința Plenară a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite la 17 decembrie 1979, precum și Recomandarea Comitetului Miniștrilor Rec (2000) 10 privind codurile de conduită pentru agenții publici.

Noul Cod de conduită al angajaților CNA menționează: principiile care guvernează conduita profesională a angajaților Centrului, obligațiile angajaților Centrului, cadrul relațiilor în exercitarea funcției deținute, conflictul de interese, declararea averii, cadourile, serviciile și avantajele necuvenite, folosirea prerogativelor de putere publică, respectarea demnității umane, deontologia măsurilor și procedeele ce țin de activitatea Centrului, răspunderea etc.

Implementarea în practică a prevederilor proiectului nu va necesita mijloace financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

Considerăm că adoptarea proiectului în cauză va contribui la desfășurarea activității Centrului Național Anticorupție într-un mod eficient și independent, sporirea încrederii societății în instituția dată și, drept rezultat, a diminuării nivelului de corupție la nivel național.

III. Completările propuse la Legea nr. 190 din 08.12.2003

Legea prenotată stabilește statutul juridic al veteranilor cetățeni ai Republicii Moldova, reglementează drepturile și garanțiile economice și sociale ale acestora în scopul creării condițiilor pentru un trai decent, participării veteranilor în activitatea publică, precum și în scopul sprijinirii activității societăților de veterani.

Articolul 6 statuează expres noțiunea de veteran și categoriile de veterani. Potrivit alineatului (2) prevederile legii se răsfrâng asupra veteranilor de război, veteranilor muncii, veteranilor serviciului militar, veteranilor organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar. Prezenta lege nu se răsfrînge asupra colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, fapt ce-i dezavantajează în raport cu alți colaboratori din organele cu statut similar.

Stabilirea unei echități sociale pentru toate categoriile de colaboratori ai organelor de forță, a servit drept motiv pentru înaintarea completărilor propuse la Legea cu privire la veterani privind includerea Centrului Național Anticorupție în lista autorităților asupra cărora se răsfrîng expres prevederile legii.

Făcând un calcul estimativ, reieșind din numărul colaboratorilor Centrului care cad sub incidența prezentei legi și luând în considerație faptul că biletele de tratament

sanatorial, conform prevederilor articolului 14 alin. (1), lit. g), se acordă o dată la trei ani, vor fi necesare mijloace financiare din bugetul de stat în jurul la **300 mii** lei anual.

IV. Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355-XVI din 23.12.2005 Monitorul Oficial al R.Moldova nr.35-38/148 din 03.03.2006

Potrivit alineatului (10) articolul 8 din Legea 1104/2002, directorul este asistat de doi adjuncți. Această prevedere impune de a substitui la poziția „Centrul Național Anticorupție” anexa nr.3 “Salariile lunare ale persoanelor din cadrul autorităților publice, numite în funcție conform legislației” din Legea nr.355/2005 cuvântul „Vicedirector” cu cuvântul “Director – adjunct”. De altfel, este necesar de a efectua unele modificări și completări și la poziția “VIII. Funcțiile corpului de ofițeri ai Centrului Național Anticorupție” din Anexa nr.7 “Salariile funcției pentru unele funcții specifice apărării naționale, securității și ordinii publice” pentru a conforma prevederile legii la legislația în vigoare (Legea nr.155/2011 privind aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice, Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigație).

În prezent personalul care efectuează deservirea tehnică din cadrul Centrului Național Anticorupție este dezavantajat în comparație cu cel din Secretariatul Parlamentului, Aparatul Președintelui Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, Curtea Constituțională, Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală, Curtea de Conturi și din ministere. Pentru a asigura o echitate în ceea ce privește salarizarea personalului care efectuează deservirea tehnică din cadrul Centrului Național Anticorupție, este vorba doar de 6 unități, s-a propus completarea pct. 1 al notei la anexa nr. 8 din Legea nr. 355-XVI din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, după cuvintele "Curtea de Conturi" cu "Centrul Național Anticorupție". Modificările propuse la Legea nr.355/2005 vor necesita mijloace financiare suplimentare 27,9 mii lei anual.

Director

Viorel CHETRARU